

Nämndplan

2024

Regionala utvecklingsnämnden

Förslag – sammanhållet förslag regionala utvecklingsförvaltningen

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
1.1 Regionala utvecklingsnämndens uppdrag	3
1.2 Region Västerbottens vision	4
1.3 Region Västerbottens politiska styrning och mål	5
1.4 Förutsättningar för planering	5
2 Regionmål och uppföljning	7
2.1 Arbetsprocess för att konkretisera fullmäktiges mål	7
2.2 Beskrivning av uppföljning	8
2.3 Regionfullmäktiges mål	8
3 Uppdrag	21
3.1 Uppdrag från fullmäktige till nämnd	21
3.2 Uppdrag från nämnd till förvaltning	21
4 Ekonomiska förutsättningar och budget 2024	21
4.1 Nämndens plan för hållbar ekonomi	21
4.2 Årsprognos 2023	22
4.3 Budgetförändringar 2024	22
4.4 Fördelade budgetramar 2024	22

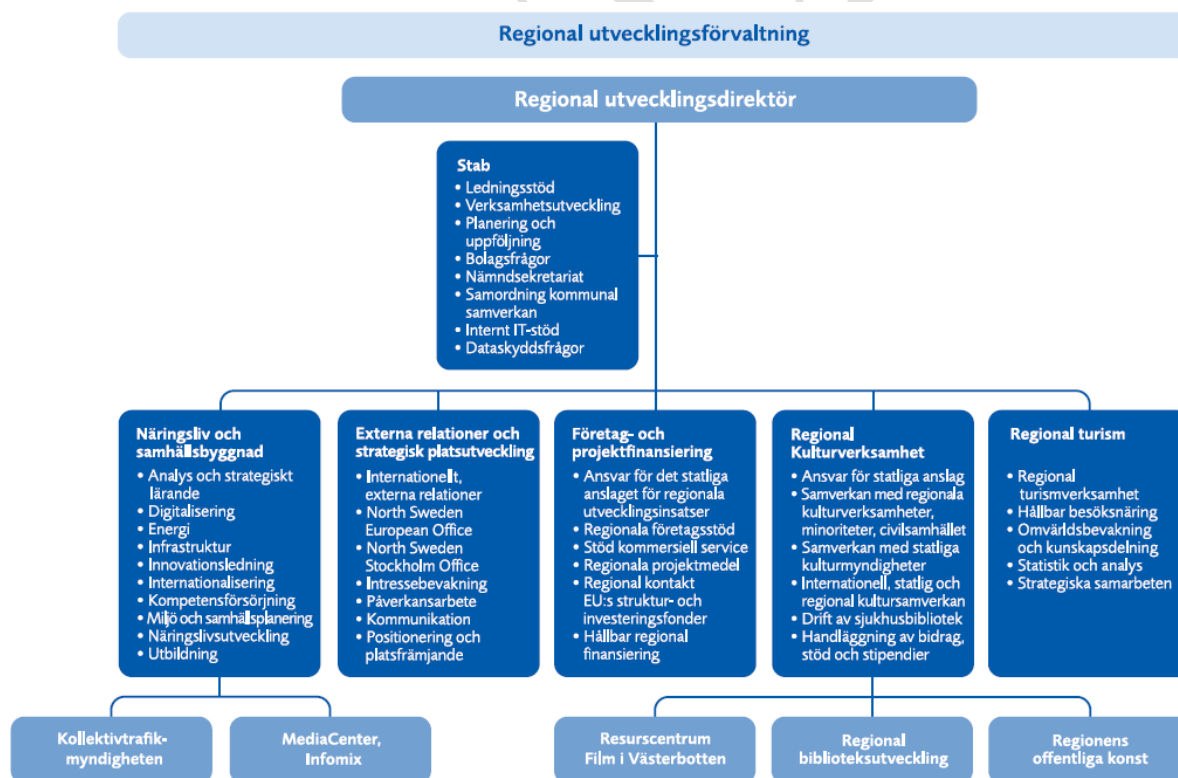
1 Inledning

1.1 Regionala utvecklingsnämndens uppdrag

Regionala utvecklingsnämnden ansvarar för att leda, driva, utveckla och samordna det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet i länet, ett av Region Västerbottens huvuduppdrag. En viktig del i regionala utvecklingsnämndens uppdrag är att samordna och i bred samverkan ta fram, genomföra, förvalta samt följa upp den regionala utvecklingsstrategin. Den regionala utvecklingsstrategin anger gemensamt identifierade prioriteringar för det regionala utvecklingsarbetet. Den nu gällande regionala utvecklingsstrategin, *Västerbotten - en attraktiv region där olikheter skapar utvecklingskraft*, har beslutats av regionfullmäktige och gäller för perioden 2020-2030. Regionala utvecklingsnämnden ansvarar även för andra strategier, bland annat den regionala innovationsstrategin, den regionala kulturplanen och den regionala digitala agendan samt har ansvaret för att upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur.

I regionala utvecklingsnämndens uppdrag finns ansvaret för regional kulturverksamhet samt regional kollektivtrafik. En viktig uppgift kopplad till det regionala utvecklingsansvaret är att besluta om användningen av vissa statliga medel för regional utveckling, bland annat investeringar i regionala utvecklingsprojekt och företag. I arbetet ingår att säkerställa att fördelningen av regionala tillväxtanslaget bidrar till en hållbar tillväxt. Många insatser i det regionala utvecklingsarbetet sker tillsammans med och via aktörer och företagsfrämjande organisationer. Förutom arbetsutskott, finns även en kulturberedning inrättad. Nämnden ansvarar även för att det finns samverkanstrukturer kring regionala utvecklingsfrågor mellan nämnden och länets kommuner. Regionala utvecklingsnämnden samordnar därför även ett antal samverkansorgan som knyter samman Västerbottens läns kommuner och Region Västerbotten för regional utveckling.

Förvaltningsorganisation

Verksamheten Företag och projektfinansiering ansvarar för fördelningen av det statliga anslaget för regionala utvecklingsinsatser, det så kallade 1:1-anslaget. Verksamheten säkrar att detta kompensatoriska anslag främjar en hållbar regional utveckling och tillväxt och bidrar till insatser som stärker länets utveckling i enlighet med Agenda för hållbar regional finansiering som fastställts av regionala utvecklingsnämnden. Verksamheten hanterar utifrån detta beredningen av och beslut om regionala företagsstöd, stöd till kommersiell service och regionala projektmedel. Syftet med de regionala projektmedlen är att stärka lokal och regional hållbar konkurrenskraft i hela länet. Företagsstöden ska hjälpa länets företag att få en långsiktig lönsamhet och hållbar

tillväxt, vilket därigenom leder till samhällsnyttiga földeffekter. Verksamheten är även regional kontakt för EU:s struktur- och investeringsfonder.

Verksamheten Näringsliv och samhällsbyggnad ansvarar under begreppen näringsliv, utbildning, digitalisering, innovationsledning och samhällsbyggnad för flertalet av de strategiska inriktningar som är grundade i den regionala utvecklingsstrategin, regeringens villkorsbeslut till regionen och andra styrande dokument. Inom verksamheten finns en bredd av erfarenhet och kunskap med syfte att skapa nytta för samhälle och näringsliv, genom nätverk, strategiska program och utvecklingsinsatser både regionalt, nationellt och på EU-nivå. Inom verksamheten återfinns även Kollektivtrafikmyndigheten, Mediacenter och Centrum för tillgänglig information (Infomix).

Verksamheten för Regional kultur ska främja och utveckla kulturaktiviteter som bedrivs av regionala kulturverksamheter, i kommunerna och det fria kulturlivet. Den regionala kulturplanen utgör verksamhetens övergripande styrdokument. Funktionen för regional kulturutveckling och samordning ansvarar för att samordna, driva och följa upp bolag, verksamheter och projekt utifrån de kulturpolitiska målen.

I verksamheten för regional kultur ingår funktionen för regional kulturutveckling och samordning, Regionbibliotek Västerbotten inklusive sjukhusbiblioteksverksamhet, Film i Västerbotten, samt funktionen för offentlig konst.

Verksamheten för Externa relationer och strategisk platsutveckling ansvarar för Region Västerbottens årliga mötesplatser, internationellt arbete, påverkansarbete och kommunikation kring den regionala utvecklingen.

Verksamheten för Regional turism har ett uppdrag att verka för en hållbar utveckling av besöksnäringen i Västerbottens län.

Stab regional utveckling stödjer förvaltningsledning och nämndens verksamheter i de uppdrag som vilar på regionala utvecklingsnämnden.

1.2 Region Västerbottens vision

Region Västerbottens vision är ett län där framtiden byggs tillsammans med invånare, kommuner, organisationer och näringsliv. Ett Västerbotten där möjligheter kan realiseras och alla får plats. En region där hälsa, vård och utveckling hänger ihop och stärker varandra.

Vi drivs av att hela länet ska vara en trygg och stark region som människor vill leva i, flytta till, besöka och samarbeta med. Region Västerbotten tar ansvar för att det finns en uthållig och jämlik välfärd och att arbetet med innovation ger resultat. Genom att samla krafter och dela kunskap utvecklar vi Västerbotten och bygger en hållbar framtid tillsammans. En framtid med goda livsvillkor för alla.

Vi gör skillnad för dem vi finns till för och får fler att välja Västerbotten.

1.3 Region Västerbottens politiska styrning och mål

Den politiska styrningen mot visionen och de två huvuduppgifterna sker genom sju regionmål som fullmäktige fastställt. Inom varje mål har fullmäktige prioriterat förflyttningar för perioden 2024–2027. Målen riktar sig till nämnderna som i sin tur antar årliga nämndplaner med delmål som anger nämndens mest prioriterade områden.

1.4 Förutsättningar för planering

Västerbottens län rymmer stora inomregionala skillnader, både vad gäller förutsättningar, behov, utmaningar och möjligheter. Regionala utvecklingsnämnden och dess förvaltning ska se till de förutsättningar som råder på olika håll i Västerbotten i uppdraget att utveckla hela länet.

Norra Sverige är mitt uppe i en samhällsomställning som saknar tidigare exempel att jämföra med. Region Västerbotten behöver fortsatt kroka arm med offentlig sektor, akademi, näringsliv, civilsamhälle, regionalt kulturliv och länets invånare för att ta vara på de möjligheter som finns här just nu att stärka Västerbottens förutsättningar för framtiden. Förväntningar finns om en regional utveckling som ökar länets tillväxt för att bidra till att Västerbottens invånare ska bli fler, samt att länets näringsliv, akademi, civilsamhälle och offentliga aktörer ska stärkas. Samtidigt måste regional utveckling bidra till att utjämna de svåra ekonomiska utmaningar som Region Västerbotten står inför de kommande åren. De ekonomiska förutsättningar som Region Västerbotten har att förhålla sig till, kommer att vara särskilt utmanande för det regionala utvecklingsuppdraget i en tid där möjligheter till framtida tillväxt är så stora, då de insatser som är nödvändiga för att ta tillvara på möjligheterna behöver genomföras nu för att möjliggöra en långsiktigt hållbar utveckling av länet och Region Västerbottens samlade välfärdsuppdrag.

Genom den omfattande nyindustrialisering som sker i norra Sverige som kopplas till fossilfri produktion och elektrifiering kan norra Sverige bli ledande i den globala klimatomställningen. En förutsättning för att detta ska vara möjligt är en väl fungerande samverkan mellan lokal, regional och nationell nivå. Som ett led i att stödja detta arbete har Tillväxtverket fått i uppdrag att samordna arbetet på nationell nivå för att stödja och skapa goda förutsättningar för den pågående nyindustrialiseringen och samhällsomvandlingen i Norrbottens och Västerbottens län.

Region Västerbotten samordnar det regionala utvecklingsarbetet i Västerbotten genom att stödja, samla och driver insatser för Västerbotten inom ramen för sitt regionala utvecklingsuppdrag. Inom uppdraget ligger även att samordna insatser tillsammans med andra regioner. Den unika samverkansstruktur som Region Västerbotten och länets kommuner byggt upp tillsammans, stärker samverkan på lokal nivå och förmerar de insatser som enskilda aktörer bidrar med. I länet finns naturresurser, förnybara energikällor, forskning, kunskap, ett drivet näringsliv, civilsamhälle och invånare, som ger Västerbotten en fördel i att utveckla beredskap för klimatförändringarna samt ställa om till ett cirkulärt samhälle med minskade klimatutsläpp och bevarande av biologisk mångfald. Att gå före i omställningen mot ett miljömässigt hållbart samhälle bidrar också till ett starkt och konkurrenskraftigt näringsliv och ökad attraktivitet, något som är grundläggande för den regionala utvecklingen. Därmed bidrar det till att länet får fler och växande företag, fler arbetstillfällen och fler invånare, vilket ger ökade skatteintäkter och bättre möjligheter till offentlig välfärd. Regionala

utvecklingsinsatser bidrar till att länet blir en föregångare i denna omställning.

Grunden för regional utveckling i Västerbottens län läggs på en rad olika sätt. Regional utveckling i Västerbotten och EU:s strukturfonder inom sammanhållningspolitiken i Övre Norrland är starkt sammankopplade. Regionala utvecklingsstrategin (RUS) länkar samman länets förutsättningar med de övergripande målen för sammanhållningspolitiken, alltså EU:s regionala tillväxtpolitik. RUS:en ligger därmed till grund för hur medel ska användas inte bara på regional nivå utan även för EU:s strukturfondsprogram, där Västerbotten ingår. En ny programperiod inleds från 2028. Arbetet med att påverka utformningen av de kommande programmen måste därför inledas nu för att bidra till de bästa möjliga förutsättningarna för en växande region på längre sikt.

Kompetensförsörjningen är av avgörande betydelse för den regionala utvecklingen och för möjligheterna att hantera den demografiska utmaningen. De stora etableringar och åtföljande investeringar som sker till följd i regionen, förutsätter tillgång till en god kompetensförsörjning som kan möta upp ett samhälle i snabb förändring. De satsningar som görs, kommer även att ställa andra krav på offentliga aktörer att möta upp i samhällsomställningen. År 2022 fick Region Västerbotten som regionalt utvecklingsansvarig i länet ett tydligare ansvar för länets arbete med att hantera kompetensförsörjningsutmaningarna i förordning (2017:583) om regionalt tillväxtarbete (2022:1095). Ett alltmer prioriterat område som även skulle bidra till att stärka förutsättningarna för utbildning och kompetensutveckling oaktat var i Västerbotten man befinner sig, är utvecklingen inom fjärr- och distansundervisning.

Kulturverksamheten bidrar till hållbara och attraktiva livsmiljöer, skapar förutsättningar för bildning, livslångt lärande och främjande av egen kreativitet och skapande. Kultur är också en bransch som bidrar till sysselsättning, mångfald av yrkeskompetenser och ekonomisk tillväxt. Region Västerbotten ska driva kulturutvecklingen i länet enligt den riktning som den politiskt beslutade kulturplanen anger. Det ska också skapas utrymme för nya aktörer att verka. Det är därmed angeläget att bedriva ett utvecklingsarbete som syftar till att ge plats för regionala variationer, och genomföra insatser som på sikt skulle kunna stärka förutsättningarna för utökade statliga kulturanslag till regionen.

Västerbotten ligger i traditionellt samiskt område. Sápmi och urfolket samernas kultur och kulturarv är en viktig del av norra Sveriges samlade kulturuttryck.

Civilsamhällets roll för ett kulturliv och regional utveckling som främjar allas rätt till kulturupplevelser, bildning och möjligheten att utveckla sina skapande förmågor är viktig och behöver tas tillvara. Efter pandemin och effekterna av pandemin så har kultursektorn i länet inte återhämtat sig. En ihållande lågkonjunktur kommer sannolikt påverka sektorn under de kommande åren och påverka både större kulturinstitutioner och enskilda kulturskapare. Särskilda stödstrukturer behöver utvecklas som kan bidra till att återuppta engagemanget inom den ideella sektorn, men även skapa förutsättningar för barn och ungas deltagande i kulturlivet.

Det finns vidare en överenskommelse som syftar till att tydliggöra och stärka folkbildningens roll i det regionala utvecklingsarbetet och folkbildningens betydelse för den framtida kompetensförsörjningen i länet.

En fortsatt utveckling och implementering av innovativa, särskilt digitala lösningar behövs. För att kunna tillvarata digitaliseringens möjligheter behöver Region Västerbotten verka för en fortsatt utbyggnad av bredband i syfte att ge goda grundförutsättningar. Den regionala digitaliseringsstrategin för Västerbotten 2022-2030 utgör grunden för samordnade utvecklingsinsatser. Den tar sin utgångspunkt i den regionala utvecklingsstrategin, och ska kopplas samman med relevanta strategier och program på europeisk och nationell nivå.

Den regionala kollektivtrafiken ska binda samman länet och skapa goda förutsättningar för länets invånare att kunna arbeta, utbilda sig, ta del av vård och samhällsservice samt kunna resa på fritiden. Den regionala kollektivtrafiken är även en verksamhet där Region Västerbotten kan bidra till en hållbar utveckling i länet sett till miljö- och klimatpåverkan. De senaste åren har kostnadsutvecklingen vad gäller drivmedel haft stor påverkan på den regionala kollektivtrafiken med buss. För att möta de ekonomiska utmaningarna har en ytterligare höjning av kollektivtrafikens taxa för busstrafiken genomförts under året. Kampanjer för att attrahera tågresenärer har även genomförts. Det är av stor vikt att fortsätta med insatser för att säkerställa en långsiktigt hållbar finansierad regional kollektivtrafik.

Det nya geopolitiska läget lämnar avtryck inom de flesta av regionala utvecklingsnämndens ansvarsområden. Det tar sig bland annat uttryck i att säkerhet och rådighet är av allt större vikt.

Regionala utvecklingsnämnden ansvarar även för länets samlade infrastrukturplanering.

Transportinfrastrukturen ska möjliggöra för arbetspendling, kompetensförsörjning av medarbetare och hög

tillgänglighet med så korta restider som möjligt. Det ska också möjliggöra för länet att vara en föregångare i omställningen till fossilfria gods- och persontransporter, och stödja ökad tillgänglighet och regionförstoring.

Prioriterat är även att fortsatt utveckla ägarstyrning och samarbete med de bolag som ägs av Region Västerbotten bolag samt övriga delägare. Den verksamhet som bedrivs inom bolagen spänner över områden som exempelvis kollektivtrafik, kulturverksamhet, näringslivs- och innovationsfrämjande, digital verksamhetsutveckling samt tillhandahållande av regionalt nät.

2 Regionmål och uppföljning

2.1 Arbetsprocess för att konkretisera fullmäktiges mål

Regionala utvecklingsnämnden har beslutat om en målmodell som används för att konkretisera och bryta ned regionfullmäktiges mål. Målmodellen beskriver även hur nämnden har att förhålla sig till uppdraget att leda, driva, utveckla och samordna det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet i länet. Nämnden har dels att förhålla sig till regionplanen som det högsta styrande dokumentet för Region Västerbotten som organisation, och dels den regionala utvecklingsstrategin (RUS) som är hela länets strategi. Den regionala utvecklingsstrategin har fastställts av regionfullmäktige, och är grundläggande styrande dokument för ett av Region Västerbottens två huvuduppdrag. För att underlätta uppföljning, utvärdering och lärande av nämndens arbete i en större helhet, har ett ramverk för strategiskt lärande utarbetats och en agenda för strategiskt lärande fastställts. Den regionala utvecklingsstrategin följs upp i särskild ordning, och återrapporteras årligen till regeringen.

De mål som fastställts i regionplanen är ofta långsiktiga och kopplar an till längre tidsperspektiv, likaså avser nu gällande regional utvecklingsstrategi perioden 2020-2030. Även den regionala utvecklingsstrategin för Västerbottens län 2020-2030 har fastställts av regionfullmäktige, och betraktas därmed som bärande för hur regionala utvecklingsnämnden ska ta sig an det regionala utvecklingsuppdraget. Nämnden konkretiserar arbetet med fullmäktiges mål genom att bryta ned målen i ettåriga nämndplaner enligt en så kallad program- eller effektlogik. Nämndplanen tar samtidigt ta sikte på vilka effekter och resultat som nämnden vill uppnå på lite längre sikt utifrån nämndens uppdrag, vilket innebär att målen kan komma att kvarstå över tid. Nämndplanen utgör det styrande dokument som verksamheterna inom nämndens förvaltning planerar verksamhet och aktiviteter utifrån. Den förändrade planerings- och budgetprocessen inom Region Västerbotten inför verksamhetsåret 2024 har inneburit förskjutning samt komprimering av delar i planeringsprocessen i jämförelse med tidigare år. Detta medför sannolikt behov av att ompröva mål och prioriteringar under resterande planperiod. Till stöd för verksamheternas planering har regionala utvecklingsnämnden den 19 oktober fattat beslut om ett inriktningsbeslut för den fortsatta beredningen av nämndplan, de utgångspunkter som där beskrivs har även legat till grund för verksamheternas planeringsarbete under hösten 2023.

Under 2023 har regionala utvecklingsnämnden beskrivit hur nämnden avser bidra till de övergripande målområden som regionfullmäktige fastställt med utgångspunkt i de planeringsförutsättningar som tagits fram för kommande period. Den beskrivna inriktningen ligger till grund för förvaltningens framtagande av förslag till nämndens verksamhetsplan för året 2024. Översyn av nämndens delmål och indikatorer i nämndplan 2023 har genomförts med stöd av en enhetsövergripande arbetsgrupp inom förvaltningen, samt i dialog med tjänstepersoner och förvaltningens ledningsgrupp inför beredning av förslag till nämnd om återkopplingsrapport på planeringsförutsättningar 2024-2027. Mot bakgrund av förändrad tidplan för årets process med planering och budget, så har tiden för dialog och förankring av förslag till nämndplan förkortats avsevärt jämfört med tidigare år, vilket påverkat förutsättningarna för nämndplanens framtagande utifrån en ny regionplan med förändrade fullmäktigemål. I anslutning till respektive delmål nedan uttrycks sådant som är särskilt angeläget att beakta under kommande verksamhetsår, i syfte att ge vägledning till verksamheternas planerade aktiviteter 2024 och uppföljning av aktiviteternas bidrag till nämndens delmål under 2024.

Kulturbedningen har berett förslag till skrivningar, delmål och indikatorer i nämndplanen som är knutna till regional kulturverksamhet. Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott har berett övriga delar av nämndplan inför beslut.

2.2 Beskrivning av uppföljning

För att följa utvecklingen mot måluppfyllelse, följs ett antal fastställda indikatorer upp under året. Tidpunkt för uppföljning varierar. De indikatorer som används för att följa utvecklingen är dels uppföljning från egna system och mätningar, men för ett antal delmål följs även nationella indikatorer.

För bedömning av nämndens bidrag till fullmäktigemålen och nämndens delmål vid respektive uppföljningstillfälle, görs en helhetsbedömning av bidrag till måluppfyllelse under perioden. Den sammanvägda bedömningen tar hänsyn till genomförda aktiviteter och insatser under perioden, samt utfall av indikatorer i förhållande till de målnivåer som anges i nämndplanen.

Förslag till målbedömning bereds via regionala utvecklingsförvaltningens ledningsgrupp, och överlämnas till nämnden för beslut.

2.3 Regionfullmäktiges mål

Mål 1. Trygga uppväxtvillkor

För ett hållbart växande Västerbotten där människor vill bo, leva och verka, behöver invånarnas behov och bild av vad som utgör ett gott liv mötas. I detta avseende stödjer alla sakområden inom regional utveckling förutsättningar för trygga uppväxtvillkor. Barn och unga bör tidigt ges förutsättningar att vara delaktiga i att utforma sin framtid. Barn och unga bör i detta hänseende ses som en viktig resurs för det regionala utvecklingsuppdraget i dess helhet. Insatser som utvecklar och stärker samverkan med det civila samhället är viktiga.

Regionala utvecklingsnämnden stärker och samordnar samverkan mellan länets kommuner vad gäller skol- och utbildningssamverkan. Detta innefattar samordning av sådana nätverk som skolchefsnätverk, elevhälsonätverk, IT-pedagognätverk och mycket annat.

De regionala kulturverksamheterna ska prioritera barn och unga i sitt arbete. Det innebär att barn och unga ska ges möjlighet att ta del av professionell kulturverksamhet samt möta konst och kulturformer i sin vardag. Den offentligt finansierade kulturen ska möta barn och unga på deras arenor och för att utjämna skillnader till kulturdeltagande behövs särskilda insatser genomföras i kommuner och områden där förutsättningar att skapa och ta del av kultur är begränsad. En viktig arena för kultur är folk- och sjukhusbiblioteken, där barn och unga har möjlighet att kostnadsfritt ta del av litteratur, konst och kultur.

Under 2024 är det särskilt angeläget att löpande kartlägga och analysera effekterna av lågkonjunktorens påverkan på barn och ungas möjligheter till eget skapande och tillgång till kultur. Särskilt fokus behöver vara riktat på att se och ta tillvara på möjligheter att dämpa de negativa effekterna när det är möjligt.

Under 2024 är det även särskilt angeläget att utveckla en struktur där barn- och ungdomsperspektivet systematiskt beaktas i det regionala utvecklingsuppdraget.

Delmål	Indikatorer	Utfall 2022	Mål 2024	Periodicitet
Delmål 1.1 RUN bidrar till att barn och unga har möjlighet till eget skapande och god tillgång till kultur	Antal insatser för att ge barn och unga möjlighet till eget skapande av film	156	90	Tertial: aug, dec
	Kvalitativ analys av fördelning av stöd till barn och unga tas fram	Svar saknas		Tertial: aug, dec

Delmål	Indikatorer	Utfall 2022	Mål 2024	Periodicitet
	Antal insatser inom sjukhusbibliotekens programverksamhet som riktar sig till barn och unga		30	Tertial: aug, dec
	Andelen folkbibliotek som genomgått utbildning inom barnrätt		75 %	Tertial: aug, dec
Delmål 1.2 RUN utvecklar en struktur där barn- och ungdomsperspektivet beaktas i det regionala utvecklingsuppdraget	Struktur för att systematiskt beakta barn- och ungdomsperspektiv vid framtagande av planer, strategier och agendor finns	Svar saknas		År

Mål 2. Goda levnadsvillkor

För ett hållbart växande Västerbotten där människor vill bo, leva och verka, behöver invånarnas behov och bild av vad som utgör ett gott liv mötas. Möjligheter till utbildning, fritid, sysselsättning, nöjen, en god ålderdom, samt att genom livets alla skeenden kunna påverka sin samtid och framtid. regionala kulturverksamheten bidrar till hållbara och attraktiva livsmiljöer, skapar förutsättningar för bildning, livslångt lärande och kreativitet, samt är en bransch som bidrar till sysselsättning och ekonomisk utveckling. Region Västerbotten ska driva kulturutvecklingen i länet enligt den riktning som den regionala kulturplanen anger.

För att göra det behöver verksamheten vara ledande eller samordnade inom vissa områden, och särskilt följa upp, synliggöra och verka för externa resurser inom andra. Nämnden skapar möjligheter att utveckla utbud samt metoder för att skapa delaktighet för de regionalt finansierade verksamheterna. Det ska också skapas utrymme för nya kulturaktörer att verka.

Det ska bedrivas ett utvecklingsarbete som syftar till att ge plats för regionala variationer, och genomföra insatser som på sikt skulle kunna stärka förutsättningarna för utökade statliga kulturanslag till länet.

Civilsamhällets roll för ett kulturliv och regional utveckling som främjar allas rätt till kulturupplevelser, bildning och möjligheten att utveckla sina skapande förmågor är viktig och behöver tas tillvara. Det finns även ett behov av att tydliggöra och stärka folkbildningens roll i det regionala utvecklingsarbetet. Att öka kommunernas och länets attraktivitet som en plats med goda möjligheter att leva ett rikt och stimulerande liv med möjligheter till bildning, kultur och eget skapande är av central betydelse för Västerbottens utveckling. Det sker i nära samarbete med urfolket samerna, nationella minoriteter, professionella kulturskapare, nationella kulturmyndigheter och kulturaktörer i de nordiska och arktiska länderna.

Geopolitiska överväganden, klimatförändringarnas effekter och frågor som rör beredskap, säkerhet och rådighet påverkar de flesta av regionala utvecklingsnämndens ansvarsområden. Det tar sig bland annat uttryck i att säkerhet och rådighet är av allt större vikt – vad gäller livsmedelsförsörjning, råvarutillgång, energiförsörjning, säkerhet inom infrastruktur såsom transportstråk men även bredband. Den nya geopolitiska situationen medför även en ökad närvaro i norra Europa utifrån nationella intressen, något som påverkar flertalet sakområden inom regional utveckling på olika sätt. Arbetet med att stärka civilförsvarsförmågan både nationellt och regionalt ställer nya krav på de ordinarie verksamheterna, som exempelvis Folkbiblioteken i varje kommun, att kunna verka även om omvärldsläget försämras. Det är av stor vikt att regional utveckling bidrar till en stärkt beredskap och resiliens i tider av relativt lugn för att stärka kapacitet och rådighet i tider av kris. Mot bakgrund av den ökade betydelsen som frågor kopplade till beredskap och rådighet fått det senaste året, finns anledning att förtydliga roller och ansvar utifrån det regionala utvecklingsansvaret.

Under 2024 är det särskilt angeläget att

- så långt det är möjligt hålla i och hålla ut i ambitionen att verka för ett tillgängligt och likvärdigt kulturliv i hela Västerbotten. Region Västerbotten kommer att ha en viktig roll att analysera och följa utvecklingen för att delge lägesbild till övriga samverkanspartners och politiska fora. Behov kommer att finnas av att hantera såväl akuta kriser som beslut som kan ge långsiktiga negativa effekter. Pandemins effekter, den aviserade statsbudgeten för 2024, regionernas ekonomi samt inflationens och prisutvecklingen i samhället gör att den kulturella infrastrukturen som byggts upp i Sverige och Västerbotten sedan 1970-talet är hotat.
- Bidra till stärkt civil beredskap utifrån det regionala utvecklingsansvaret.
- Påbörja ett strategiskt arbete för ett säkert och robust bredbandsnät i Västerbotten.

Delmål	Indikatorer	Utfall 2022	Mål 2024	Periodicitet
Delmål 2.1 RUN verkar för att länets invånare har tillgång till ett regionalt kulturutbud av hög kvalitet och erbjuder likvärdiga förutsättningar att påverka, delta och medverka i samhällslivet	Närvaro av regionalt finansierade verksamheter i regionens kommuner* (*Uppgift avser antal aktiviteter som registreras i Kulturdatabasen och som omfattar rapportering av verksamheter som får finansiering via kultursamverkansmodellen. Utöver detta, utgår även stöd från Region Västerbotten till andra kulturverksamheter som ej är redovisade i denna uppgift.)	1 283	1 283	År
	Metod för analys av aktiviteter är framtagen och förankrad	Svar saknas		År
	Antal filmproduktioner som medfinansierats av Film i Västerbotten	24	20	Tertial: aug, dec
Delmål 2.2 RUN stärker sin förmåga till civil beredskap med utgångspunkt i det regionala utvecklingsansvaret	Andel medarbetare som genomgått den digitala grundutbildningen i kris- och katastrofmedicinsk beredskap			År

Mål 3. Ett attraktivt och hållbart Västerbotten

Regionala utvecklingsnämnden ska under planeringsperioden fortsätta verka för en hållbar utveckling i hela Västerbotten. Genom att stödja samhällsstrukturer som skapar attraktiva livsmiljöer, attrahera besökare till länet och synliggöra Västerbotten som platsen för ett gott liv, där nya idéer tas tillvara och där flexibla utbildningsformer och kompetensutveckling skapar en god kapacitet för omställning och livslångt lärande.

Den regionala utvecklingspolitiken präglas av flernivåstyre. De vägval som görs på europeisk, nordisk och nationell nivå har stor betydelse för länets möjligheter till hållbar utveckling. Den europeiska sammanhållningspolitiken har här en stark påverkan på de svenska regionerna, inte minst genom strukturfondernas finansiering av regional utveckling. Att fortsätta bedriva nationellt och internationellt påverkansarbete är därför av fortsatt stor vikt för länets utveckling för att säkerställa förutsättningar för en hållbar tillväxt i länet.

Genom överenskommelse om samverkan med länets kommuner om regional utveckling samlar Region Västerbotten styrka och kraft i genomförandet av det regionala utvecklingsuppdraget. Grunden för detta är tillit, förtroende och respekt. Det bygger på en ömsesidig förståelse för behovet av samverkan, vikten av nära dialog och styrkan i att tillsammans arbeta för gemensamma ställningstaganden och prioriteringar. En gemensam handlingsplan samlar överenskomna prioriteringar och ställningstaganden. Samverkan med länets kommuner behöver emellertid beakta de variationer i behov och förutsättningar som finns hos respektive kommun. Ett prioriterat område under planeringsperioden är att tillsammans med kommunerna utveckla former, nivåer och gemensamma insatsområden där man behöver samlas.

Utvecklade former av samverkan på lokal, regional, nationell och internationell nivå kommer sannolikt att påverka nämndens verksamhet under kommande år.

Under planperioden ska verksamheten stärka arbetet och samverkan med kommuner inom området samhällsplanering. Region Västerbotten har en samordnande roll och fokus kommer vara på att erbjuda stöd och kunskap. Det finns ett behov av att inom ramen för det som är regional fysisk planering samordna samhällsplaneringsfrågor både internt men även med andra aktörer i länet. Genom insatser som exempelvis att bidra till skapandet av attraktiva boende- och livsmiljöer, att stödja kommunernas arbete med att få fler kvinnor att stanna och verka i länet, samt bistå kommunerna i arbetet med att inkludera minoritetsperspektiv i plan- och byggprocesser för att nämna några.

Region Västerbotten har en viktig roll vid hanteringen av de statliga medlen för regional utveckling, 1;1-medlen, för en hållbar regional utveckling i hela länet. För en effektiv användning av medlen behöver de aktörer som ansöker om medel ges stöd och förutsättningar att utforma sina insatser på ett ändamålsenligt sätt. Som grund för regionala utvecklingsnämndens arbete med detta finns Agenda för hållbar regional finansiering, senast reviderad 2023. EU:s nya sammanhållningspolitik och de nya programmen som Västerbotten omfattas av kommer påverka arbetet med den regionala finansieringen. Exempelvis har andelen EU-medfinansiering för projekt inom vissa program minskat i samband med detta från 50 procent till 40 procent, vilket kräver att aktörernas egen medfinansiering behövt öka och att fler finansieringskällor än 1:1-medeln är nödvändiga för att bedriva projekt av aktörerna. Det kommer därför att vara särskilt prioriterat att stödja och vara rådgivande till länets aktörer för att finna annan extern finansiering utanför den regionala finansiering som möjliggörs genom de nya programmen.

En avgörande del i att lyckas med det regionala uppdraget är att, via olika typer av extern finansiering, bibehålla kapacitet för att möjliggöra utvecklingsinsatser. I detta avseende har regionala utvecklingsnämnden även rollen att vara aktiv som utförare genom att tillsammans med andra driva förändrings- och utvecklingsarbeten med stöd av olika typer av extern finansiering och egen medfinansiering. Under planeringsperioden ska därför ett effektivt arbetssätt för att bättre genomföra och omhänderta resultat av interna projekt ha säkerställts.

Kompetensförsörjningen är av avgörande betydelse för den regionala utvecklingen och för möjligheterna att hantera den demografiska utmaningen. De stora etableringar och åtföljande investeringar som sker till följd i regionen, förutsätter tillgång till en god kompetensförsörjning som kan möta upp ett samhälle i snabb

förändring. De satsningar som görs, kommer även att ställa andra krav på offentliga aktörer att möta upp i samhällsomställningen. År 2022 fick Region Västerbotten som regionalt utvecklingsansvarig i länet ett tydligare ansvar för länets arbete med att hantera kompetensförsörjningsutmaningarna i förordning (2017:583) om regionalt tillväxtarbete (2022:1095).

Nämndens uppdrag med utgångspunkt i det regionala kompetensförsörjningsuppdraget är att fortsätta driva och utveckla samverkan i länet för en långsiktigt hållbar kompetensförsörjning. Det sker genom fortsatta insatser för ett utbildningsutbud som möter arbetsmarknadens behov och utvecklade former för fjärr- och distansundervisning i länet, insatser kopplade till lärcentra/vux samt validering. Samverkan och påverkansarbete sker även för att säkerställa god och kvalitativ utbildning tillsammans med universitet och högskolor. Därtill kommer ett antal projekt med olika typer av insatser bedrivs för att både attrahera ny arbetskraft till länet och bättre tillvarata den tillgängliga arbetskraftens kompetens.

De människor som är tillgängliga, behöver alla tas tillvara utifrån de förutsättningar, kompetenser och förmågor som de besitter för att möta kompetensförsörjningsutmaningen. Samordnade insatser krävs för att ta tillvara och skapa plats för de människor som finns tillgängliga i den befintliga arbetskraften, de som står lite längre från arbetsmarknaden men som kan och vill bidra utifrån sina förutsättningar. Det finns även ett behov av insatser för matchning.

Regionala utvecklingsnämnden ska stärka förutsättningarna för att länets invånare, företag och organisationer ska kunna tillvarata digitaliseringens möjligheter genom insatser som utvecklar och stärker såväl förmågan som kapaciteten till digitalisering hos offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhället. Den regionala digitaliseringsstrategin för Västerbotten 2022-2030 utgör grunden för samordnade utvecklingsinsatser. Den tar sin utgångspunkt i den regionala utvecklingsstrategin, och ska kopplas samman med relevanta strategier och program på europeisk och nationell nivå.

Från att ha haft en ledande ställning utifrån tillgång till bredband, behöver Sverige och Västerbotten ta nästa steg på digitaliseringsresan som är digital transformation. Där digitaliseringens möjligheter till nya och förändrade affärs- och verksamhetsmodeller förverkligas och där digitalisering används till att ta tillvara nya idéer, ändra arbetssätt, stärka förutsättningar för delaktighet och inkludering, samt hantera information på ett säkert sätt för att utveckla ett hållbart och resilient samhället. Datadriven innovation, affärs- och verksamhetsutveckling och artificiell Intelligens (AI) kommer vara särskilt viktiga delar i detta.

Region Västerbotten ska också verka för att stärka grundförutsättningarna för digitalisering genom en fortsatt utveckling och utbyggnad av digital infrastruktur som exempelvis. Viktiga områden kommer vara insatser för att öka den digitala delaktigheten i samhället och höja kunskapen hos företag, offentliga organisationer, civilsamhälle och allmänhet om hur digitaliseringens möjligheter på olika sätt kan användas för att främja en hållbar utveckling och omställning.

För att stärka näringslivets konkurrenskraft och länets attraktivitet ska fortsatta insatser ske för att underlätta för företagsetableringar, för att attrahera investeringar för en hållbar regional utveckling i hela länet, samt stödja företag i att nå ut på den internationella marknaden. Den gröna omställning som kopplas till fossilfri produktion och elektrifiering som satt norra Sverige på kartan innebär att norra Sverige har möjligheter till att bli ledande i omställning.

Den regionala kollektivtrafiken ska binda samman länet och skapa goda förutsättningar för länets invånare att kunna arbeta, utbilda sig, ta del av vård och samhällsservice samt kunna resa på fritiden. Insatser som syftar till att kollektivtrafiken ska vara attraktiv och tillgänglig ska få fler invånare att övergå från resor med bil eller flyg till resor med buss och tåg. Den regionala kollektivtrafiken har därmed en stor betydelse för att minska länets utsläpp av växthusgaser. Fortsatta insatser för en tillgänglig kollektivtrafik är prioriterade, som exempelvis hållplatsåtgärder för att tillgänglighetsanpassa busshållplatser. Därtill behövs en fortsatt omställning till förnyelsebara drivmedel. Regionfullmäktige fattade beslut den 20 juni som möjliggör att hantera kostnadsutvecklingen för förnyelsebara drivmedel. Under 2024 ska det regionala trafikförsörjningsprogrammet för Västerbottens län revideras. Den gemensamma beställningscentralen för serviceresor ska utvecklas inom områdena god kvalitet och ökad samordning. Utökad samverkan med länets kommuner skapar underlag för en hållbar utveckling för länets serviceresor.

Ett fortsatt aktivt påverkansarbete för elektrifiering av Tvärbanan är viktigt för att möjliggöra att tågtrafiken på den idag ej elektrifierade delen av Tvärbanan ska kunna bedrivs med eltåg.

Länets samlade infrastrukturplanering, som faller inom regionala utvecklingsnämndens ansvar, ska möjliggöra att skapa sig ett gott liv, kunna driva ett företag och i trygghet kunna bilda familj oavsett var än i länet man

väljer att bo. Den statliga transportinfrastrukturen ska bidra till detta och underlätta för arbetspendling, kompetensförsörjning av medarbetare och hög tillgänglighet med så korta restider som möjligt och därmed främja Västerbottens attraktionskraft. I Länstransportplanen, som revideras vart fjärde år, anges den strategiska inriktningen för hur länets transportinfrastruktur ska utvecklas. Under planeringsperioden sker insatser för att samordna och följa upp genomförandet av denna tillsammans med Trafikverket.

De stora industrietableringarna som sker bidrar till växande volymer gods som produceras i norra Sverige och redan idag att det finns en kapacitetsbrist i järnvägssystemet i norra Sverige som utgör ett hinder för ökad överflyttning av godstransporter från väg till järnväg. Det är också viktigt att inte glömma bort alla de små- och medelstora företag runt om i regionen där många just nu expanderar sina verksamheter. Flera av dessa är helt beroende av det finmaskiga vägnätet som tyvärr idag inte alls håller en acceptabel standard. Hur våra vägar och järnvägar underhålls och omhändertas påverkar funktionen i transportsystemet och i sin tur också de regionala företagens konkurrenskraft. Om företag ska kunna växa och anställa behöver de en kontinuerligt förbättrad tillgänglighet till marknader och kompetens. För att vår ekonomi ska fungera måste människor smidigt och kostnadseffektivt kunna resa mellan bostäder och arbetsplatser och varor och tjänster måste kunna flöda fritt, både inom och utanför gränsen. Det finns ett behov av att se över en godstrafikstrategi som kan utgöra stöd för insatser och prioriteringar.

Av särskild vikt är även de förändrade prioriteringar och komplexitet som följer av en förändrad geopolitisk ordning, där i synnerhet öst-västliga transportstråk fått ökad betydelse. De öst-västliga transportstråken knyter samman Finland, Sverige och Norge och ger tillgång till de norska hamnarna för in- och utförsel av varor och förnödenheter. Ett fortsatt aktivt påverkansarbete för en upprustning och elektrifiering av Tvärbanan Hällnäs-Storuman är en viktig pusselbit transport av gods samt för att i framtiden möjliggöra persontrafik på sträckan.

Verksamheten har en tydlig koppling till den europeiska nivån vilket är en styrka. Norrbotniabanan ingår i den Botniska korridoren som i sin tur är en del av EU:s stomnätsskorridor Skandinavien–Medelhavet. Verksamheten har en aktiv roll i samarbetet Botniska korridoren som har stor betydelse för färdigställandet av Norrbotniabanan. Verksamheten bedriver även ett aktivt påverkansarbete på EU-nivå genom bland annat EFNS (Europaforum Norra Sverige) samt deltar aktivt i de gränsöverskridande nätverken CPMR (Conference of Peripheral Maritime Regions of Europe), Kvarkenrådet och Scandria Alliance som samtliga samarbeten är av betydelse för utvecklingen av länets transportsystem.

Under året är det prioriterat att inom det arbete som sker med att fortsatt utveckla ägarstyrning och samarbete med bolag och andra ägare rikta särskild uppmärksamhet mot översyn av styrdokument för kollektivtrafikbolagen Länstrafiken i Västerbotten AB och Norrtåg AB. Översyn ska även göras av styrdokument i samband med fusion av AC-Net där regionala utvecklingsnämnden har ett särskilt uppdrag att föra dialog med länets kommuner om form av inflytande i AC-Nets verksamhet.

Regionala utvecklingsnämnden har i maj 2023 fastställt en smart specialiseringsstrategi, S3 Västerbotten Roadmap for Smart Economic Transformation, för att fokusera insatser för en smart ekonomisk transformation för hållbar utveckling. Under 2024 tar det fortsatta arbetet med att implementera Roadmap for Smart Economic Transformation vid.

För att nämnden ska kunna ta rollen att leda, utveckla, följa upp och samordna det regionala utvecklingsarbetet i länet som en aktör som förmår och har kapacitet att leda i förändring, är strategisk planering baserad på analyser, fakta och statistik en nödvändighet. Det är fortsatt viktigt att fortsatt fördjupa och utveckla omvärldsbevakning och analys i ett flernivåperspektiv från EU till de lokala samhällen som finns i länets olika städer, lands- och glesbygder.

Under 2024 är det särskilt angeläget att:

- Utveckla samverkan med länets kommuner utifrån lokala och regionala förutsättningar samt behov
- Fortsätta utveckla verksamhetens arbete med och uppföljning av regional finansiering för hållbar regional utveckling.
- Vidareutveckla arbetet med behovsanpassade företagsstöd. ~~är också av stor vikt.~~
- Verka för att utveckla och stärka fjärr- och distansundervisning, flexibla och innovativa utbildningsformer samt kompetensutveckling för snabb omställning och livslångt lärande i Västerbotten.

- Säkerställa framtida statlig medfinansiering av tågtrafik i norra Sverige samt fortsatt utveckla kollektivtrafikens priser och produkter
- Fortsatt hantera de utmaningar som industrietableringarna i norr ställer på en väl utbyggd infrastruktur och insatser för att klara en grön omställning. För detta behövs goda möjligheter till transport via järnväg och sjöfart.
- Genomföra insatser som följer upp och synliggör hur regional utveckling bidrar till hela länets utveckling, och till hela organisationen Region Västerbotten
- Fortsätta bedriva nationellt och internationellt påverkansarbete för länets utveckling för att säkerställa förutsättningar för en hållbar tillväxt i länet.

Delmål	Indikatorer	Utfall 2022	Mål 2024	Periodicitet
Delmål 3.1 RUN har en nära och tillitsfull samverkan med länets kommuner som utgår från lokala och regionala behov för en hållbar regional utveckling i Västerbottens län	Utvärdering av överenskommelse mellan Region Västerbotten och länets kommuner är genomförd	Svar saknas		Tertial: aug, dec
Delmål 3.2 RUN investerar i hållbar regional utveckling där finansierade regionala utvecklingsinsatser, projekt och företagsstöd, använder hållbarhet* som hävstång för stärkt innovationsförmåga och för att identifiera hållbara lösningar på samhällsutmaningar. * Med hållbarhet avses social (jämfällighet, mångfald inklusive integration och andra sociala dimensioner), ekologisk (miljö och klimat) samt ekonomisk.	Antal av RUS prioriteringar som beviljats projektmedel (anslag 1:1)	5	6	Tertial: aug, dec
	Andel av företagsstöden som fördelas till investeringsområde A*	75	Minst 60 %	Tertial: aug, dec
	Andel företag drivna av kvinnor som tar del av företagsstöd			Tertial: aug, dec
	Andel projekt som använder mångfald, jämfällighet samt miljö och klimat som verktyg (för planering, genomförande eller uppföljning) i projektet		100 %	Tertial: aug, dec
Delmål 3.3 RUN utvecklar strukturer för att främja länets export, etableringar, internationella	Antal kommunicerade internationaliseringse rbjudanden		15	Tertial: apr, aug, dec

Delmål	Indikatorer	Utfall 2022	Mål 2024	Periodicitet
investeringar samt en ekonomisk transformation genom smart specialisering	Antal träffar/sammankomster som genomförs för att samla länets aktörer för regional exportsamverkan		5	Tertial: apr, aug, dec
	Antalet inledda missions inom ramen för S3 Roadmap		3	Tertial: apr, aug, dec
Delmål 3.4 RUN stärker förutsättningarna för en långsiktigt hållbar kollektivtrafik för hela Västerbottens län	Ett nytt regionalt trafikförsörjningsprogram beslutas under 2024	Svar saknas		Tertial: aug, dec
	Plan är framtagen för vilka åtgärder som behöver vidtas vid utpekade bytespunkter som ska vara anpassade för personer med funktionsnedsättning enligt miniminivå beskriven i Länstrafikens hållplatshandbok	Svar saknas		Tertial: aug, dec
	Ledsagning är etablerad vid ytterligare en bytespunkt i länet	Svar saknas		Tertial: aug, dec
	Samverkansavtal för busstrafiken inom Samverkande inland, flygtranser och Norrtågstrafiken som stärker ekonomiska förutsättningar för kollektivtrafik	Svar saknas		Tertial: aug, dec
Delmål 3.5 RUN utvecklar länets infrastruktur- och transportsystem ur ett regionalt, nationellt och internationellt perspektiv	Framtida behov inför kommande revidering av regional och nationell plan har identifierats	Svar saknas		Tertial: aug, dec
	En cykelstrategi är framtagen	Svar saknas		Tertial: aug, dec
	Ett nätverk för kommunernas infrastrukturplanerare har bildats	Svar saknas		Tertial: aug, dec

Delmål	Indikatorer	Utfall 2022	Mål 2024	Periodicitet
	Antal positioner framtagna via Europaforum Norra Sverige om infrastruktur- och transportsystem		3	Tertial: aug, dec
Delmål 3.6 RUN synliggör Västerbotten som en plats att besöka, leva och utvecklas på som attraherar både besökare och nya invånare	Antal träffar om strategisk samverkan	15	15	Tertial: aug, dec
	Antal insatser för kompetensutveckling	14	10	Tertial: aug, dec
	Antal anslutna till VX (företag och kommuner)	30	20	Tertial: aug, dec
	Antal uppföljningar av VX (företag och kommuner)	25	20	Tertial: aug, dec
	Antal marknadsföringsinsatser via Västerbotten Sweden		12	Tertial: aug, dec
Delmål 3.7 RUN utvecklar sin strategiska analys, planering och uppföljning av det regionala utvecklingsuppdraget	Antal genomförda uppföljningsdialoger inom regionala utvecklingsförvaltningarna		5	Tertial: aug, dec
	Handlingsplan 2024 för agenda för strategiskt lärande är genomförd	Svar saknas		År
	Framtagande av en resultatrapport som synliggör regionala utvecklingsinsatser i Västerbotten och i Region Västerbotten	Svar saknas		Tertial: aug, dec
Delmål 3.8 RUN utvecklar strukturer som stärker kapacitet och förmåga att tillvarata digitaliseringens möjligheter hos offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhället	Antal organisationer som deltagit i aktiviteter för ökad kompetens kring hur organisationer, inom såväl offentlig sektor som näringsliv, tillvaratar digitaliseringens möjligheter	58		Tertial: aug, dec

Delmål	Indikatorer	Utfall 2022	Mål 2024	Periodicitet
	Antal personer som deltagit i kompetensutvecklingsinsatser för hur man tillvaratar digitaliseringens möjligheter	808		Tertial: aug, dec
	Framtagande av en modell för uppföljning/utvärdering av samordningen av kommunernas digitalisering	Svar saknas		Tertial: aug, dec
Delmål 3.9 RUN samordnar och bidrar till regionala kompetensförsörjningsinsatser som stimulerar ett livslångt lärande och bidrar till förutsättningar för snabb omställning	Antal samverkansplattformar för erfarenhetsutbyte inom utbildning och kompetensförsörjning som upprätthålls	5	5	Tertial: aug, dec
	Heltäckande kommunrepresentation inom samverkansplattformarna inom utbildning (samtliga kommuner är representerade i någon av befintliga samverkansplattformar)		15	Tertial: aug, dec
Delmål 3.10 RUN utvecklar den strategiska platsutvecklingen för att öka regionens attraktivitet	Andel deltagare på RUN:s mötesplatser som förflyttat sig uppåt i Engagemangstrappan * oberoende vart i trappan man startar.	56 %	65 %	Tertial: aug, dec

Mål 5. Goda arbetsplatser och attraktiva arbetsgivare

Region Västerbottens ambition är att vara en attraktiv arbetsgivare, och erbjuda goda arbetsplatser som behåller och utvecklar befintliga medarbetare och attraherar nya medarbetare. I den kunskapsintensiva och specialisttunga verksamhet som regional utveckling utgör, så är medarbetaren den enskilt viktigaste resursen som finns att tillgå för att fullgöra nämndens uppdrag.

Fortsatta insatser inom detta område är av största vikt för att stärka Region Västerbottens attraktivitet som arbetsgivare – dels för att attrahera nya medarbetare, men även för att behålla medarbetare.

Under 2024 kommer det att vara särskilt angeläget att genomföra insatser som stärker arbetsmiljö, som tillvaratar och utvecklar medarbetares kompetens samt säkerställer bred delaktighet och inflytande. Möjligheten till hälsoinspiratörer inom förvaltningen bör uppmuntras.

Delmål	Indikatorer	Utfall 2022	Mål 2024	Periodicitet
Delmål 5.1 Det ska finnas ett tillitsfullt förhållningssätt för ledning och styrning mellan chefer och medarbetare som bygger på delaktighet, förtroende och respekt	HME Chefer		84%	År
	HME Medarbetare		77,8%	År

Mål 6. En hållbar miljö- och klimatregion

Omställningen till en cirkulär ekonomi är en förutsättning för att skapa det hållbara samhälle som Region Västerbotten ska bidra till. Regionala utvecklingsnämnden ska i samverkan med andra genomföra livsmedelsstrategin, i synnerhet de områden där Region Västerbotten har en utpekad roll. Andra insatser är att bidra till förverkligandet av den regionala skogsstrategin. Den växande skogliga bioekonomin är en tillgång för länets fortsatta utveckling. Fortsatta satsningar på "gröna energislag" kommer att göras under perioden liksom insatser för förståelsen av de ökade energibehoven i norr. Regionala utvecklingsnämnden ska även verka för en fortsatt utveckling av en hållbar cirkulär industri.

Under perioden kommer nämnden vara drivande i arbetet för regional och lokal mobilisering för att hantera samhällsomsättning till följd av nya investeringar och etableringar i klimatförändringens spår, ett arbete där Region Västerbotten och Region Norrbotten krockar arm. För att stärka näringslivets konkurrenskraft och länets attraktivitet ska fortsatta insatser ske för att underlätta för företagsetableringar och attrahera investeringar för en hållbar regional utveckling i hela länet, samt stödja företag i att nå ut på den internationella marknaden. Av särskild vikt är det att stödja den växande energi- och batteribranschen i länet, vilket bland annat sker genom framtagandet av en interregional strategi för kompetensförsörjningen i batteribranschen och insatser för ett systematiskt planeringsarbete för elförsörjning. Likaså stöd till det i länet gemensamma elektrifieringslöftet för att ställa om de regionala godstransporterna till eldrift. Vilka energikällor som kommer att vara avgörande för att stödja omställningen till en långsiktigt hållbar utveckling är kanske inte ens kända idag – omvärldsbevakning, samverkan med akademi och näringsliv är därför central i det fortsatta arbetet.

Kollektivtrafiken har också en avgörande betydelse för att minska länets utsläpp av växthusgaser. För det krävs insatser för att kollektivtrafiken ska vara attraktiv och tillgänglig för att därigenom få fler invånare att övergå från resor med bil eller flyg till resor med buss och tåg. Därtill behövs en fortsatt omställning till förnyelsebara drivmedel. För att möjliggöra en långsiktigt hållbar omställning till förnyelsebara drivmedel har behov av att ta fram en regional drivmedelsstrategi identifierats. För att stödja framtida beslut behöver alternativ identifieras och presenteras, hinder och möjligheter behöver synliggöras, och en inventering av befintlig infrastruktur och möjliga framtida infrastrukturlösningar sammanställas.

Även insatser för livsmedelsnäringen och skogsnäringen i länet är aktuella frågor under kommande period.

Dialog och samverkan kring det interna miljö- och klimatarbetet inom Region Västerbotten är prioriterat under den kommande planeringsperioden.

Under 2024 är det särskilt angeläget att

- Samla länets aktörer genom olika insatser som bidrar till att andelen närproducerad mat som serveras i de offentliga köken i länet ökar
- I ett tidigt skede påverka förutsättningarna för en hållbar energiförsörjning med låg klimatpåverkan där beslut fattas, i internationella, nationella, regionala och lokala forum.
- Särskilt verka för en grön omställning som bidrar till hållbar resurshushållning
- Verka för implementering av Energiagenda
- Ta fram en drivmedelsstrategi för Västerbottens län

Delmål	Indikatorer	Utfall 2022	Mål 2024	Periodicitet
Delmål 6.1 RUN bidrar till förutsättningar för att öka livsmedelsproduktionen i Västerbotten samt verkar för en ökad efterfrågan på livsmedel från Västerbotten i alla sektorer	Antal genomförda tematiska möten med företag, kommuner och projektaktörer kring livsmedel i Västerbotten		10	Tertial: apr, aug, dec
	Sammanställning av uppdaterad statistik om livsmedelsproduktionen i Västerbotten (skala 1-3 -planering, arbete pågår, arbete färdigställt)		3	Tertial: apr, aug, dec
	Framtagande av indikatorer till regionala livsmedelsstrategin (skala 1-3 – planering, arbete pågår, arbete färdigställt)		3	Tertial: apr, aug, dec
	Deltagare på aktiviteter ska efter genomförd aktivitet vara nöjda, genomsnitt 4 i omdöme på skala 1-6		4	Tertial: apr, aug, dec
	Deltagande i nätverk kring regionala livsmedelsstrategier som samordnas av Tillväxtverket		75 %	Tertial: apr, aug, dec
Delmål 6.2 RUN bidrar till en hållbar energiförsörjning med låg klimatpåverkan	Handlingsplan för implementering av Energiagendan är framtagen	Svar saknas		Tertial: apr, aug, dec
	Framtagande av regional drivmedelstrategi			Tertial: aug, dec
Delmål 6.3 RUN agerar som föregångare i den	Deltagande i bioekonominätverket		75 %	Tertial: apr, aug, dec

Delmål	Indikatorer	Utfall 2022	Mål 2024	Periodicitet
gröna omställningen och verkar för cirkulär ekonomi och hållbar resurshushållning	Antal framtagna positioner om resurseffektivitet, låg klimatpåverkan och en bioekonomisk tillväxt		3	Tertial: apr, aug, dec

Mål 7. Stärk forskning, utbildning och innovation

Regionala utvecklingsnämnden ska stärka Västerbottens förmåga och kapacitet till innovationer genom insatser för ökad inkludering, höjd kompetens samt tillgängliggörande av stöd, miljöer och mötesplatser för innovation.

Ett systematiskt arbete med regional innovationsledning är en förutsättning för att möta de utmaningar som följer med den samhällsomställning som sker i norra Sverige. Den av regionala utvecklingsnämnden fastställda regionala innovationsstrategi (2022-2030) utgör en viktig plattform för Västerbottens samlade arbete med innovation.

Genom systematisk mätning och uppföljning av innovationsekosystemets utveckling över tid avser arbetet med regional innovationsledning anpassa arbetssätt och möjliggöra verktyg för att klara samhällsutmaningarna, samt bidra med riktade insatser för att understödja Västerbottens gröna omställning. Här är digitalisering, AI och innovation viktiga insatsområden för en fortsatt utveckling och implementering av innovativa och digitala lösningar. Mätmodellen Metric, som Region Västerbotten utvecklat, kommer att användas för att mäta och följa upp såväl förmågan som kapaciteten till innovation i Västerbotten.

De inomregionala skillnaderna i länet vad gäller förutsättningar och behov är en styrka likväl som en utmaning. Regionala utvecklingsnämnden har i maj 2023 fastställt en smart specialiseringsstrategi, S3 Västerbotten Roadmap for Smart Economic Transformation, för att fokusera insatser för en smart ekonomisk transformation för hållbar utveckling.

Under 2024 är det särskilt angeläget att

- Verka för ett systematiskt arbete med regional innovationsledning

Delmål	Indikatorer	Utfall 2022	Mål 2024	Periodicitet
Delmål 7.1 RUN uppfattas som en attraktiv samarbetspartner kring innovation som stärker förmåga, förutsättningar och kapacitet till innovation hos aktörer i Västerbotten.	Antal deltagande organisationer i innovationsekosystemnätverket		30	Tertial: aug, dec
	Antal genomförda träffar inom Innovationsnätverk Västerbotten		4	Tertial: aug, dec
	Genomförd mätning av innovationskapaciteten i Västerbottens innovationsekosystem	Svar saknas		Tertial: aug, dec

3 Uppdrag

3.1 Uppdrag från fullmäktige till nämnd

Status	Uppdrag	Periodicitet	Slutdatum
Ej påbörjad	Identifiera och ta fram förslag på samordnade funktionella aktiviteter mellan förvaltningarna och i norra sjukvårdsregionen i syfte att minska administrativa kostnaden Riktas till hälso- och sjukvårdsnämnden, regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden	Tertial: aug, dec	2024-12-31
Ej påbörjad	Minska tjänsteresandet för Region Västerbotten med 15 procent i jämförelse med år 2023 Riktas till alla nämnder och styrelser	Tertial: aug, dec	2024-12-31

Uppdrag Identifiera och ta fram förslag på samordnade funktionella aktiviteter mellan förvaltningarna och i norra sjukvårdsregionen i syfte att minska administrativa kostnaden

Regionala utvecklingsnämnden har för avsikt att förtydliga fullmäktigeuppdragets genomförande genom förtydligande direktiv och uppdrag till regionala utvecklingsdirektören, där utgångspunkten är regionala utvecklingsnämndens uppdrag.

Uppdrag Minska tjänsteresandet för Region Västerbotten med 15 procent i jämförelse med år 2023

Regionala utvecklingsnämnden har en verksamhet med åtaganden och uppdrag som tidvis förutsätter tjänsteresor både inom länet och utom länet. Detta innebär att uppdrag om att minska tjänsteresandet behöver ta hänsyn till eventuella konsekvenser för genomförandet av regionala utvecklingsuppdrag vid uppdragets genomförande. När uppdrag om att minska tjänsteresande under 2023 formulerades som ett delmål i samtliga nämnders verksamhet, så förtydligade regionala utvecklingsnämnden att delmålet avsåg kostnader för tjänsteresor exklusive projekt. Regionala utvecklingsnämnden uppfattar fullmäktiges uppdrag om att minska tjänsteresandet för Region Västerbotten i jämförelse med år 2023 på motsvarande sätt, att det avser basfinansierade tjänsteresor.

3.2 Uppdrag från nämnd till förvaltning

Status	Uppdrag	Periodicitet	Slutdatum
Ej påbörjad	Uppdrag att utreda långsiktiga regionala förutsättningar att marknadsföra Västerbotten som en attraktiv region att besöka och vistas i Nämnden uppdrar till förvaltningen att under 2024 fortsatt utreda långsiktiga regionala förutsättningar att marknadsföra Västerbotten som en attraktiv region att besöka och vistas i.	År	2024-12-31

4 Ekonomiska förutsättningar och budget 2024

4.1 Nämndens plan för hållbar ekonomi

Budgeten för den regionala utvecklingsnämnden läggs inom tilldelad budgetram, dock med vetskapen om att kollektivtrafiken sannolikt kommer att vara underfinansierad under år 2024.

Nämnden kommer i möjligaste mån att hålla nere kostnadsupparbetningen inom nämnden där det kan genomföras utan alltför stora negativa konsekvenser för det regionala utvecklingsuppdraget och den viktiga tillväxten i Västerbotten för att kompensera för det förväntade budgetöverdraget inom

kollektivtrafikverksamheten. Exempelvis finns i förslag till Regionplan 2024 ett riktat uppdrag till alla nämnder och styrelser att tjänsteresandet ska minska med 15 procent i jämförelse med 2023.

4.2 Årsprognos 2023

Årsprognosen för regionala utvecklingsnämnden är för 2023 en negativ budgetavvikelse på 36 miljoner kronor. Den negativa årsprognosen beror i sin helhet på kollektivtrafikverksamheten.

Kollektivtrafikbolagen Norrtåg och Länstrafiken i Västerbottens budgeterade behov av driftbidrag uppgick till 47 miljoner kronor mer än vad Region Västerbotten budgeterat för år 2023. Detta innebar ett utgångsläge vid 2023 års början där det krävdes åtgärder på 47 miljoner kronor för att nå en budget i balans.

Kollektivtrafikbolagen har senaste året haft en hög kostnadsutveckling på grund av främst ökade trafik kostnader. Mellan 2021 och 2022 ökade kollektivtrafik kostnaderna med 26,5 procent och prognosen för kostnadsutvecklingen mellan 2022 och 2023 uppgår till 17,0 procent. Prognosticerat underskott jämfört med Region Västerbottens budget är 41 miljoner kronor vid utgången av 2023.

4.3 Budgetförändringar 2024

Inga budgetförändringar är beslutade för den regionala utvecklingsnämnden inför 2024 (status per 231109).

Nedan redovisas de förslag till budgetförändringar för 2024 som förslag till regionplan 2024 rymmer.

4.4 Fördelade budgetramar 2024

Den tilldelade budgetramen för 2024 uppgår till 425,9 (412,9) miljoner kronor, en ökning med 13 miljoner kronor. I beräkningen av årets ram har lönerna räknats upp med 3,8 procent med ett personalomkostnadspålägg på 55,02 procent. Övriga kostnader har räknats upp med 3,6 procent.

Budgeten är reducerad med 13,4 miljoner kronor och avser 8 miljoner kronor för administrativa kostnader, 0,1 miljoner kronor för politiker kostnader, 2,2 miljoner kronor för minskade lokalkostnader samt att finansieringen upphör för ett digitaliseringsprojekt 2,1 miljoner och Norrbotniabanan med 1 miljon kronor. Nämnden får ett budgettillskott med 14,2 miljoner kronor som ska gå till kollektivtrafiken.